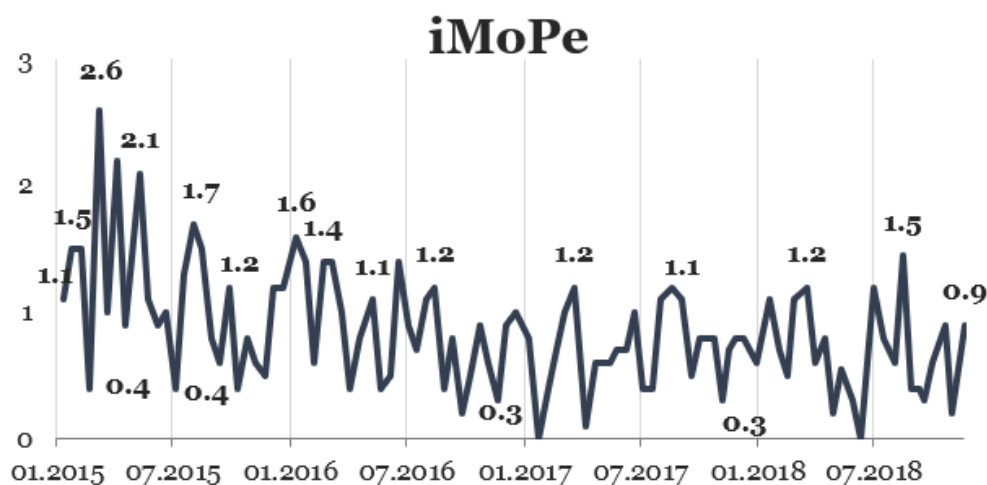


iMoRe №97. Реформа корпоративного управління в державних банках

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) склав **+0,9 бала** за період з 29 по 11 жовтня 2018 року з можливих значень від **-5,0 до +5,0**. В попередньому раунді індекс дорівнював **+0,2 бала**.

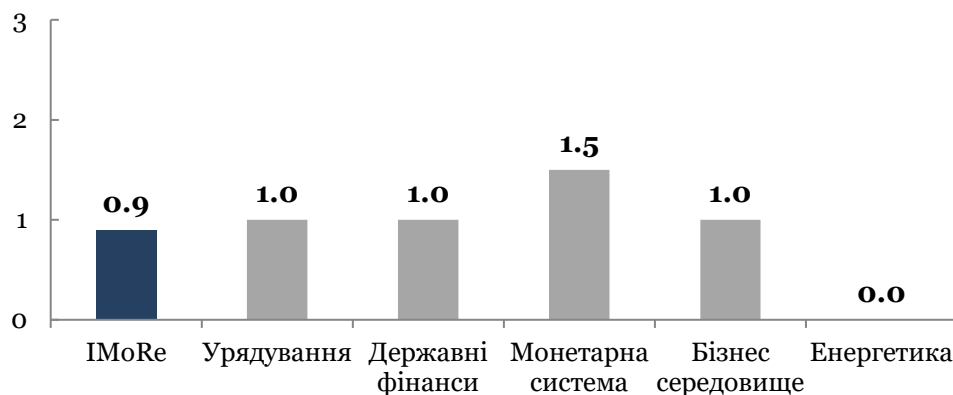
Серед подій цього раунду - закони про реформування наглядових рад у державних банках (+4,0 бала) та постанова, що дозволяє Клієнтам банків дистанційно відкривати банківські рахунки завдяки Системі BankID НБУ (+2,3 бала).

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ



iMoRe може приймати значення від -5 до +5,

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання



Головні події раунду

1. Закон про реформування наглядових рад у державних банках, +4,0 бала

Згідно з [діючим законом](#) про банки та банківську діяльність, в державних банках, де 100% статутного капіталу належить державі, повинні бути наглядові ради. Ці ради є вищим органом управління банку. Вони здійснюють контроль за діяльністю правління. Членів наглядових рад призначали Верховна Рада, Президент і Кабмін. До складу наглядових рад також могли входити представники органів виконавчої влади.

Це створює умови для політичного впливу на членів наглядових рад, а відповідно і на операційну діяльність банків, дозволяє використовувати державні банки у популістських та політичних цілях. Зокрема, вони можуть використовуватись для кредитування підприємств на особливих умовах. Такі наглядові ради не були дієвими, що створювало можливості для корупційних схем у діяльності банків.

Закон ([2491-VIII](#) від 05.07.2018) встановлює нові правила для призначення членів наглядових рад. Вони мають складатися з дев'яти членів, з яких шість повинні бути незалежними, а три - представляти державу. Незалежних членів відбератиме конкурсна комісія, яку має створити Кабмін, а інших членів ради призначатимуть Президент, уряд та Верховна Рада.

Коментарі експертів

“Закон передбачає формування наглядових рад державних банків на 2/3 з незалежних директорів (6 з 9 членів наглядової ради). Це стосується у першу чергу Ощадбанку та Укрексімбанку, ради яких сьогодні складаються з представників, призначених Парламентом, Президентом та Урядом. Незалежні наглядові ради дозволять убезпечити менеджмент держбанків від неналежного впливу політиків та чиновників, попередити ризики використання держбанків для фінансування політично вмотивованих проектів та нарощування обсягів NPL, підвищити ефективність їх діяльності, реалізувати плани щодо поступового зменшення частки держави у капіталі відповідних банків”

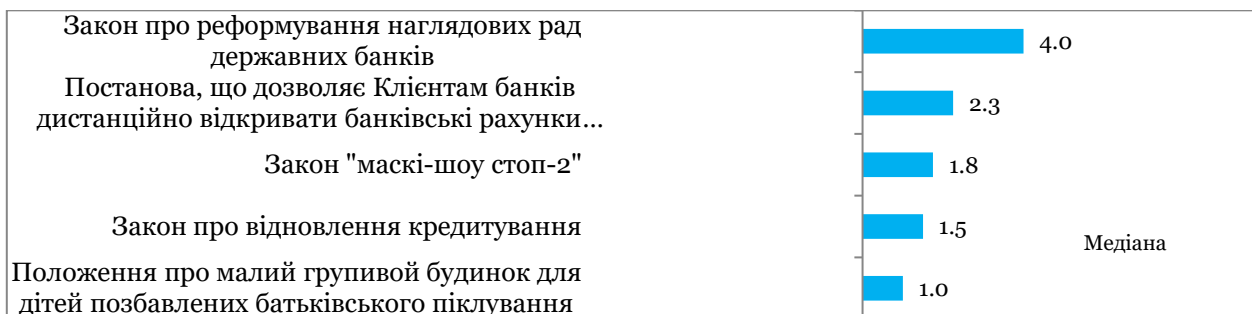
Олена Коробкова, Незалежна асоціація банків України

“Незалежні наглядові ради зменшують вплив політиків на щоденну діяльність банків. Державні банки не повинні бути джерелом коштів для фінансування політиків, їх бізнесів та виконання їх популістських обіцянок. Державні банки також повинні зменшити кредитування державного бюджету та державних підприємств.

Крім деполітизації управління держбанків та кращого контролю їх керівництва, прихід незалежних членів у наглядові ради — це нова експертиза та досвід, часто міжнародний, що дозволить банкам прискорити розвиток”

Дмитро Яблоновський, Центр економічної стратегії

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5



2. Постанова, що дозволяє дистанційно відкривати рахунки завдяки системі BankID, +2,3 бала

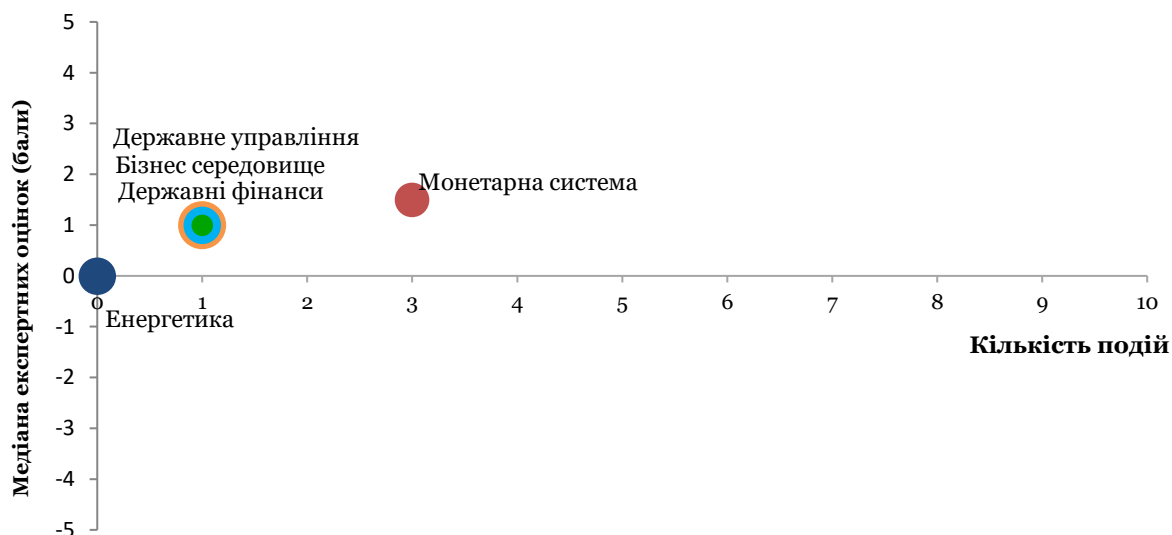
Постанова Правління НБУ [від 01.11.2018 № 116](#) впроваджує механізм віддаленої ідентифікації клієнтів банків через Систему BankID Національного банку. Вперше ідентифікацію фізичної особи має проводити одним з банків-учасників системи. Після цього така людина зможе користуватися послугами банків на сайті будь-якої компанії або банку, підключених до BankID. Ідентифікацію людини будуть проводити банки дистанційно. Це, наприклад, дасть можливість клієнтам банків дистанційно відкривати рахунки без необхідності відвідувати відділення банку.

Коментар експерта

“НБУ вніс зміни до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, що є одним з кроків для впровадження системи BankID. Зокрема, зміни визначають порядок проведення заходів та обсяг додаткової інформації, необхідної для підтвердження особи клієнта, з яким планується встановити ділові відносини за допомогою засобів Системи BankID. Банківська спільнота очікує на внесення змін до нормативних документів, які запровадять в роботу систему BankID, зокрема, процедури дистанційного відкриття рахунків.”

Олена Коробкова, Незалежна асоціація банків України

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій



Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+1.0
Закон про реформування наглядових рад державних банків	+2.0
Державні фінанси	+1.0
Положення про малий груповий будинок для дітей позбавлених батьківського піклування	+1.0
Монетарна система	+1.5
Закон про відновлення кредитування	+1.5
Закон про реформування наглядових рад державних банків	+2.0
Постанова, що дозволяє Клієнтам банків дистанційно відкривати банківські рахунки завдяки Системі BankID НБУ	+2.3
Бізнес середовище	+1.0
Закон "маскі-шоу стоп-2"	+1.8
Енергетика	0.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoRe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org. [VoxUkraine](http://imorevox.org)- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.